

PRAVLJIČNI KROŽEK KOT INTERESNA DEJAVNOST V OSNOVNI ŠOLI / Saša Klemenc, prof. razrednega pouka in dipl. vzgojiteljica predšolskih otrok, OŠ Rodica

Na naši šoli učenci lahko izbirajo med 77 različnimi interesnimi dejavnostmi, od tega je šest plačljivih. Interesne dejavnosti učencem pomagajo pri sprostitvi in poglobljanju na področjih, pri katerih želijo pridobiti nova znanja in izkušnje. Le-te izvajajo naši učitelji ali zunanji sodelavci. Interesne dejavnosti na šoli potekajo od meseca oktobra do junija. Glede na program dejavnosti se izvajajo pred poukom in po njem (v času podaljšanega bivanja).

Učenci s pomočjo pravljič pridobijo pozitiven in spodbuden odnos do knjige, se naučijo in vzljubijo branje. Otroci se s pomočjo pravljič lahko brez posebnega truda, z veseljem in mimogrede tudi naučijo najrazličnejših spretnosti in veščin (od reševanja ugank, križank, rebusov do štetja, razlikovanja oblik, velikosti, materialov, barv, črk, števil, zavezovanja čevljev, zapenjanja gumbov in zadrg ...). Razvijajo pa se tudi številni spodbudni miselni in vedenjski vzorci.

POTEK PRAVLJIČNEGA KROŽKA

Pravljični krožek je namenjen učencem 1. razreda. Dejavnost poteka enkrat tedensko, eno šolsko uro. Pri pravljičnem krožku učenci na zabaven, sproščujoč, inovativni, ustvarjalno-komunikacijski način spoznavajo slikanice. Z neposrednim pripovedovanjem in živim branjem učencem posredujem svoje doživljanje in ljubezen do zgodb/pravljič, kar je odločilnega pomena, da jih navdušim in očaram za njihovo nadaljnje branje. Pripovedovanje vedno poteka ob ilustracijah, saj ilustracije pripomorejo še h globljemu doživljanju pravljič. Za lažjo vidljivost in predstavo jim ilustracije predvajam preko Power Pointa. V veliko zadovoljstvo mi je, ko vidim učence, ki znajo uživati v svoji domišljiji. Preko ilustracij se otroci že zgodaj učijo »brati« iz slike. Svoje pripovedovanje vedno podkrepim z glasom, mimiko in kretnjami. Glas ob ilustracijah nikoli ne sme biti monoton. Vsi učenci v 1. razredu niso sposobni natančnega opazovanja, kar je pogojeno z zbranostjo, mirom in radovednostjo. Večjo zbranost premorejo tisti učenci, s katerimi starši prebirajo knjige tudi doma. Pravljičice pripovedujem počasi ter z vmesnimi krajšimi premori. Ob premorih spremljam tudi odzive učencev. Domišljija otrok je najmočnejša v

predšolskem obdobju in močno vpliva na intuitivno mišljenje otroka. Le-ta s starostjo upada.

Pravljični krožek poteka v matični učilnici 1. razreda, saj je knjižnica po pouku zasedena zaradi izposoje knjig. Krožek vedno začnemo z uvodnim krogom in pesmico/uganko, ki se navezuje na literaturo/knjige. Učenci med poslušanjem pravljič ležijo na blazinah, se posedejo v krogu na tleh ali pa se preprosto gibljejo po prostoru, če le-to od njih zahtevano. Nema lokrat imajo med poslušanjem pravljič zaprte oči in pripeti se tudi, da kdo izmed njih malce zaspi. Ob poslušanju pravljič učenci vidno uživajo. Po obravnavi slikanice/pravljičice učenci rišejo, slikajo, ustvarjajo, se gibljejo in se skozi igro tudi učijo. Čas po pravljičnem krožku velikokrat izkoristimo za bolj umirjene dejavnosti, kot so npr. barvanje mandal, izdelovanje origamijev itd. Pri pravljičnem krožku učenci spoznavajo, poleg slovenskih pravljič, ki jim posvečamo pretežni del, tudi manj znane pravljičice z vsega sveta, tako ljudske kot umetne, ter pripovedke in basni. Seznanjajo se tudi s pravljičami, ki jih poslušajo arabski, afriški, eskimski, ruski idr. otroci, od umetnih pa z manj znanimi Andersenovimi in Grimmovimi. Ves čas je poudarek na procesu ustvarjanja igre.

CILJI DEJAVNOSTI

Pedagoški cilji pravljičnega krožka, h katerim stremimo, so osebnostni in socialni:

Cilji na osebnem področju:

- spodbujanje izkustva,
- krepitev volje,
- spodbujanje ustvarjalnosti in zmožnosti improviziranja,
- spodbujanje komunikacijskih spretnosti,

- posredovanje vtisov in lepih doživetij ob poslušanju.

Cilji na socialnem področju:

- razvijanje občutka za skupino in občutka pripadnosti skupini,
- sodelovanje,
- razvijanje pravil in njihovo upoštevanje,
- odkrivanje in reševanje konfliktov,
- razumevanje šibkejših in drugačnih.

ZAKLJUČEK

Učitelji v šoli imamo nema lokrat težave pri vzpodbujanju učencev k pravilnemu vedenju. Pogosto te težave izvirajo iz tega, da zahteve učiteljev niso prilagojene trenutnim zmožnostim učencev ali pa jih izrazimo v učencu nerazumljivem jeziku. Pravljičice pa so napisane v njim razumljivem jeziku, poleg tega se z lahkoto poistovetijo z junaki zgodb. Junaki zgodb jim predstavljajo vzornike, po katerih se zgledujejo. Ti so navadno nosilci zaželenih osebnostnih lastnosti (so prijazni, pravični, sočutni, pripravljeni pomagati ...). Pravljičice pa ne prikazujejo samo lepega vedenja, temveč tudi vedenje, ki ni zaželeno in je kaznovano (»hudobna mačeha«, »požrešni volk«, »zlobna čarovnica« ...). Dobro vedno prevlada nad zlom! Učenci preko prebranih pravljič prevzamejo ponujene ideje in predloge za reševanje težav, kot so predstavljene v pravljičah. Po vzoru junakov se učijo premagovati težave in strahove iz njihovega vsakdanjega življenja. Po vsaki prebrani pravljič se z učenci pogovorimo o tem, kako so pravljičico razumeli in doživljali. Seznaniti jih moramo, da ni vsak način reševanja težav, ki je predstavljen v pravljič, tudi primeren. Vse mogočnost daje pravljičam poseben čar. Preko pravljič učenci pridobivajo tudi izkušnjo o tem, kakšne so lahko

posledice neprimerne vedenja. Ne le kazen, ki doleti storilca, temveč tudi žalost, strah, razočaranje ... Pravljice torej brez prisile spodbujajo učence, da spremenijo ali prilagodijo svoje vedenje. Pri tem pa imamo učitelji oz. odrasle osebe veliko vlogo.

Petindvajset jih koraka,
a drugačna je prav vsaka,
kdor dodobra jih pozna,
je med knjigami doma.
(abeceda)

Vem za hišo nevsakdanjo,
mного mladih hodi vanjo,
kjer od jutra vse do mraka
znanje v glave se pretaka.
(šola)

Zaprta molčim,
odprta učim,
odkrivam skrivnost,
lepoto, modrost.

(knjiga)
Šilast nos iz dolge hiše
- s črnim, glej,
po belem piše.
(svinčnik)

Za svinčnikom,
ki piše,
vse napake
zbriše.
(radirka)

Kot zaprta, tiha školjka
opazuje te s police,
ko odpreš globine njene,
šepne mnoge ti resnice.
(knjiga)

Literatura:
Tihomir Arhar V. (1998). Uganke. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
Zorec M. (1999). Šviga, švaga, čez dva praga-100 ugank. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.

Leskovec, A. (2009). Pisane uganke. Ljubljana: Morfem.
Jamnik, T. (1994). Knjižna vzgoja. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
Dolar Bahovec E. (2004). Šola in vrtec skozi ogledalo. Ljubljana: DZS.

